

شیوه نامه داخلی دوره دکتری پژوهش محور مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

مقدمه

این شیوه نامه به منظور بیان مقررات، شرایط، الزامات و مراحل متفاوت دوره دکتری پژوهش محور در مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، مبتنی بر آیین نامه دوره دکتری و شیوه نامه اجرایی و نظارتی متناظر با آن در شیوه تحصیل پژوهش محور مصوب ۱۳۸۹/۹/۱۷ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تدوین شده است.

ماده ۱: تعاریف

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

مرکز: منظور مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور است.

آیین نامه دکتری: منظور آیین نامه دوره دکتری مصوب ۱۳۸۹/۹/۱۷ وزارت است.

شیوه نامه: منظور شیوه نامه اجرایی و نظارتی دوره دکتری پژوهش محور است.

طرح پژوهشی تقاضا محور: منظور طرحی پژوهشی مصوب مرکز است که کارفرمای مشخص دارد، اجرای آن به مرکز واگذار شده و اعتبارات کامل آن تأمین شده است.

کمیته راهبری رساله: منظور کمیته ای متشکل از مدیر گروه پژوهشی، معاون پژوهشی مرکز و نماینده کارفرمای طرح پژوهشی تقاضا محور و استاد راهنمای رساله است.

شورا: منظور شورای تحصیلات تکمیلی مرکز است.

گروه: منظور گروه پژوهشی است که دانشجوی دوره دکتری پژوهش محور جذب کرده است.

استاد راهنما: عضو هیأت علمی مشمول شرایط مذکور در ماده ۶ شیوه نامه است، که راهنمایی رساله دانشجوی دوره دکتری پژوهش محور را بر عهده دارد.

ماده ۲: تصویب موضوع رساله

۱-۲- دانشجوی موظف است تا هشت ماه پس از ثبت نام نهایی، نسبت به تعیین استاد راهنما و موضوع رساله خود اقدام و آن را به تصویب شورا برساند.

۲-۲- دانشجوی موظف است تا چهار ماه پس از تصویب مفاد بند ۱-۲ نسبت به تصویب پیشنهاد رساله خود و تعیین استاد راهنما و مشاور در کمیته راهبری اقدام کند.

۳-۲- در شرایط خاص، تغییر استادان راهنما و مشاور پس از تصویب موضوع پیشنهاد، از اختیارات شورا خواهد بود.

ماده ۳: ارزیابی پیشرفت رساله

۱-۳- دانشجوی موظف است پس از تصویب پیشنهاد رساله خود، تا پایان هر نیمسال حداقل یک سمینار در حضور کمیته راهبری برگزار کند.

تبصره: تمدید زمان ارائه سمینار، صرفاً یک بار در طول دوران تحصیل و با تأیید شورا امکان پذیر است.

۲-۳- ارزیابی سمینار به صورت قابل قبول یا مردود انجام خواهد گرفت، علاوه بر آن درصد پیشرفت رساله پس از قابل قبول ارزیابی شدن سمینار توسط کمیته راهبری تعیین خواهد شد.

ماده ۴: محرومیت از ادامه تحصیل

دانشجو در صورت بروز یکی از وضعیتهای زیر از ادامه تحصیل محروم خواهد شد:

۱-۴- عدم برگزاری سمینار در دو نیمسال متوالی

۲-۴- عدم کسب ارزیابی قابل قبول در دو سمینار متوالی

۳-۴- عدم تصویب پیشنهاد رساله تا پایان نیمسال سوم پس از ثبت نام نهایی

۴-۴- عدم کسب ارزیابی قابل قبول در دومین جلسه دفاع از رساله

۵-۴- عدم کسب حدنصاب نمره زبان خارجی تا پیش از نیمسال دوم تحصیلی

۶-۴- عدم کسب میانگین نمرات ۱۶ در دروس گذرانده شده پس از فرصت سنواتی ترمیم میانگین

۷-۴- اتمام سنوات مجاز تحصیلی

۸-۴- عدم مراجعه یک نیمسال تحصیلی

تبصره ۱: دانشجویان محروم از تحصیل به دلیل بندهای ۱، ۳ و ۵ این ماده می توانند صرفاً یک بار (در مجموع ماده ۴) با تأیید شورا و مشروط به دارا بودن سنوات تحصیلی، فعالیت های موضوع بند مورد نظر را حداکثر با یک نیمسال وقفه انجام دهند.

تبصره ۲: دانشجویان محروم از تحصیل به واسطه بندهای ۷ و ۸ این ماده، می توانند تقاضای ادامه تحصیل خود را به کمیسیون موارد خاص (مرکز) ارائه دهند.

ماده ۵: دفاع از رساله

۱-۵- دانشجوی موظف است، پس از کسب تأیید استاد راهنما مبنی بر اتمام کار رساله و چاپ حداقل یک مقاله در مجلات علمی دارای نمایه معتبر (یک مجله علمی پژوهشی با نمایه ISC یا یک مجله با نمایه ISI)، دفاع مقدماتی از رساله خود را در جلسه ای با حضور کمیته راهبری و مشاوران رساله انجام دهد.

۲-۵- نتیجه ارزیابی جلسه دفاع مقدماتی به یکی از سه صورت زیر در صورت جلسه آن اعلام می شود:

- قبول بدون نیاز به اصلاحات

- قبول با انجام اصلاحات مورد نیاز

- غیر قابل قبول

۳-۵- در صورت عدم کسب ارزیابی قابل قبول در جلسه پیش دفاع، برگزاری مجدد جلسه با فاصله حداقل یک نیمسال بلامانع خواهد بود.

۴-۵- در صورت کسب ارزیابی قابل قبول در جلسه پیش دفاع و چاپ دو مقاله (شامل یک مجله علمی - پژوهشی با نمایه ISC یا حداقل یک مجله با نمایه ISI)، دانشجو می‌تواند با فاصله حداقل یک ماه پس از این جلسه، با تأیید استاد راهنمای خود، دفاع نهایی از رساله را انجام دهد.

۵-۵- تقاضای برگزاری جلسه دفاع نهایی باید حداقل یک ماه پیش از تاریخ جلسه به صورت کتبی به اداره تحصیلات تکمیلی مرکز اعلام شود.

۶-۵- اداره تحصیلات تکمیلی مرکز پس از دریافت تقاضای دانشجو برای برگزاری جلسه دفاعیه نهایی، شرایط کلی دانشجو مانند ارائه گواهی زبان خارجی، صورت جلسه پیش دفاع، تأیید استاد راهنما، تأیید معاونت پژوهشی مرکز در مورد کفایت دستاوردهای پژوهشی حاصل از رساله و قبولی در واحدهای درسی گذرانده شده و رعایت حد نصاب میانگین دروس را بررسی و در صورت کامل بودن آنها مجوز برگزاری جلسه دفاعیه را صادر خواهد نمود.

ماده ۶: چگونگی تعیین اساتید راهنما، مشاور و داور رساله

۱-۶- استاد راهنما: به پیشنهاد گروه پژوهشی و تصویب شورا از بین یکی از اعضای هیأت علمی مرکز و یا سایر دانشگاهها یا مراکز آموزشی و پژوهشی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که سابقه راهنمایی حداقل ۵ پایان نامه ارشد در موضوعات مرتبط با رساله پیشنهادی را داشته باشد، انتخاب خواهد شد.

۲-۶- استاد مشاور: به پیشنهاد گروه پژوهشی و تصویب شورا از بین یکی از اعضای هیأت علمی مرکز و یا سایر دانشگاهها یا مراکز آموزشی و پژوهشی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که سابقه راهنمایی حداقل ۲ پایان نامه ارشد در موضوعات مرتبط با رساله پیشنهادی را داشته باشد، انتخاب خواهد شد.

تبصره ۱: اولویت انتخاب اساتید راهنما و مشاور با اعضای هیأت علمی مرکز است.

تبصره ۲: در شرایط خاص که در محل خدمت اعضای هیأت علمی پیشنهادی بندهای ۱ و ۲، دوره کارشناسی ارشد مرتبط با موضوع وجود نداشته باشد، به ترتیب انجام ۳ و ۱ طرح پژوهشی مرتبط با موضوع می‌تواند جایگزین راهنمایی پایان نامه شود.

۳-۶- استاد داور داخلی: به پیشنهاد گروه پژوهشی و تصویب شورا از بین یکی از اعضای هیأت علمی مرکز با مدرک دکتری و سابقه پژوهشی مرتبط با موضوع رساله انتخاب خواهد شد.

۴-۶- استاد داور خارجی: به پیشنهاد گروه پژوهشی و تصویب شورا از بین یکی از اعضای هیأت علمی دانشگاهها، مراکز آموزش عالی و سایر مراکز پژوهشی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، با مدرک دکتری و سابقه پژوهشی مرتبط با موضوع رساله انتخاب خواهد شد.

ماده ۷: ارزیابی رساله دانشجو

۱-۷- رساله دانشجو توسط هیأت داوران شامل اساتید راهنما و مشاور، نماینده کارفرمای طرح پژوهشی، ۲ داور داخلی، یک داور خارجی و نماینده اداره تحصیلات تکمیلی (به عنوان ناظر و بدون حق نمره) ارزیابی خواهد شد.

۲-۷- هیأت داوران، رساله دانشجو را به یکی از دو صورت قابل قبول (در یکی از سطوح: عالی، بسیار خوب یا خوب) یا غیر قابل قبول ارزیابی خواهد نمود.

۳-۷- نمره رساله در مقیاس ۲۰ نمره ای و با میانگین‌گیری از نمرات اعضای حاضر در جلسه محاسبه خواهد شد. درجه رساله با توجه به میانگین نمره کسب شده به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱۹ و بالاتر: عالی

۱۸ تا ۱۸/۹۹: بسیار خوب

۱۶ تا ۱۷/۹۹: خوب

کمتر از ۱۶: غیر قابل قبول

۴-۷- اگر ارزیابی هیأت داوران از رساله غیر قابل قبول تشخیص داده شود، به دانشجو حداکثر شش ماه فرصت داده می شود تا نظرات داوران را اعمال و دوباره از رساله خود دفاع کند.

۵-۷- جلسه دفاعیه با حضور استاد راهنما، داوران داخلی و خارجی و نماینده کارفرما رسمیت خواهد یافت.

۶-۷- در صورت عدم رسمیت جلسه، اداره تحصیلات تکمیلی مرکز موظف است در اولین فرصت ممکن جلسه مجدد را برگزار نماید.

۷-۷- وقفه حاصل از برگزاری جلسه مجدد دفاع از پایان نامه جزء سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نخواهد شد.

۸-۷- هیأت داوران می تواند به ازای هر مقاله ISI اضافی چاپ شده و مستخرج از رساله، حداکثر تا یک نمره به نمره ارزیابی رساله دانشجو اضافه کند.

ماده ۸: دانش آموختگی

۱-۸- دانشجو در صورت احراز تمامی شرایط زیر، دانش آموخته محسوب خواهد شد.

- کسب نمره قابل قبول از رساله؛
- تأیید مکتوب انجام اصلاحات مورد نظر داوران در جلسه دفاعیه؛
- ثبت اطلاعات مورد نیاز رساله در IRANDOC؛
- تحویل ... نسخه صحافی شده و ... نسخه لوح فشرده از رساله در قالب مصوب مرکز به کتابخانه مرکز؛
- تسویه حساب کامل با مرکز؛
- خلاصه‌ای به زبان ساده از رساله^۱

۲-۸- تاریخ دانش آموختگی دانشجو، تاریخ دفاع نهایی وی از رساله (با کسب نمره قابل قبول) خواهد بود.

تبصره: در شرایطی که جلسه دفاع از رساله دانشجو به واسطه ناهماهنگی از سوی مرکز (مانند رسمیت نیافتن جلسه دفاعیه) به تعویق افتد، تاریخ دانش آموختگی وی همان تاریخ جلسه اولیه در نظر گرفته می شود.

ماده ۹: جرایم مالی

۱-۹- دانشجو در صورت انصراف یا اخراج از تحصیل، موظف به پرداخت جریمه مالی به مرکز خواهد بود. میزان جریمه مالی دانشجو برابر مجموع شهریه دروس انتخاب شده (اعم از اصلی و جبرانی) و مجموع شهریه ثابت نیمسالهای اشتغال به تحصیل در مرکز، به نرخ شهریه دانشجویان شهریه پرداز دانشگاههای دولتی شهر تهران خواهد بود. ملاک زمانی محاسبه شهریه، نیمسال انصراف یا اخراج از تحصیل است.

---

^۱ خلاصه رساله شامل مقدمه، اهمیت مسأله، هدف، روش، دستاوردها با تأکید بر کاربرد در رساله آورده شود که آن خلاصه باید برای مخاطب عام و کسانی که در رشته موردنظر تخصص ندارند تدوین و در آن به زبان ساده و جذاب اهمیت موضوع و یافته‌های پژوهش تشریح شده باشد.

ماده ۱۰: سایر موارد

۱۰-۱- تصمیم گیری در خصوص موارد پیش بینی نشده در این شیوه نامه، یا مواردی که پیش از تاریخ اجرای الزامی این شیوه نامه رخ داده باشد، و هم چنین تفسیر مفاد مواد، بندها و تبصره‌های این شیوه نامه از اختیارات شورا خواهد بود.

۱۰-۲- این شیوه نامه در ۱۰ ماده و ۶ تبصره در تاریخ ۹۵/۶/۲۹ به تصویب شورا رسیده است و از نیمسال اول سال تحصیلی ۹۶-۹۵ لازم الاجراست.